YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

27 päivänä helmikuuta 2003 *

Asiassa T-329/00,

Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH, kotipaikka Troisdorf (Saksa), edustajanaan asianajaja D. Ehle, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään X. Lewis, avustajanaan asianajaja M. Núñez-Müller, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa komission 25.7.2000 tekemän päätöksen, jossa todetaan, ettei tuontitullien peruuttaminen yksittäistapauksessa (REM 49/99) ole perusteltua,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit K. Lenaerts ja J. Azizi,

kirjaaja: hallintovirkamies D. Christensen,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.9.2002 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat

Jäädytettyä naudanlihaa koskevaan yhteisön tariffikiintiöön ja tuontitodistuksiin liittyvä lainsäädäntö

1 Neuvosto avasi CN-koodiin 0202 kuuluvan jäädytetyn naudanlihan ja CN-koodiin 0206 29 91 (1993) kuuluvien tuotteiden yhteisön tariffikiintiön avaamisesta ja hallinnoinnista 23 päivänä marraskuuta 1992 annetun asetuksen (ETY) N:o 3392/92 (EYVL L 346, s. 3) 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti jää-

dytetyn naudanlihan tariffikiintiön (kutsutaan myös GATT-kiintiöksi) ja vahvisti kyseiseen kiintiöön sovellettavaksi tuontitulliksi 20 prosenttia.

2 Komissio antoi 22.12.1992 neuvoston asetuksessa N:o 3392/92 säädetyn tuontijärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä asetuksen N:o 3771/92 (EYVL L 383, s. 36). Kiintiön hyödyntämiseksi toimijoiden oli esitettävä osallistumishakemus jäsenvaltion viranomaisille (3 artikla). Sen jälkeen kun nämä hakemukset oli annettu tiedoksi komissiolle, komissio päätti mahdollisimman nopeasti miltä osin se voi hyväksyä ne (5 artiklan 1 kohta). Tuontioikeuden näin saaneiden toimijoiden suorittama määrien tuonti edellytti tuontitodistuksen esittämistä. Kyseiset todistukset myönnettiin tuontioikeuden saaneiden toimijoiden hakemuksesta niiden nimellä (6 artiklan 2 kohta). Todistushakemus voitiin jättää ainoastaan jäsenvaltiossa, jossa osallistumishakemus oli esitetty (6 artiklan 3 kohta).

3 Asetuksen N:o 3771/92 8 artiklan 1 kohdassa viitataan maataloustuotteiden tuonti-, vienti- ja ennakkovahvistustodistusten järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 16 päivänä marraskuuta 1988 annettuun komission asetukseen (ETY) N:o 3719/88 (EYVL L 331, s. 1). Kyseisen asetuksen — sellaisena kuin sitä sovelletaan käsiteltävän asian tosiseikkoihin — mukaisesti kaikki todistukset laadittiin vähintään kahtena kappaleena, joista ensimmäinen annettiin hakijalle ja joista toisen säilytti myöntäjäelin (19 artiklan 1 kohta). Todistuksen haltijan pyynnöstä ja esitettäessä todistuksen kappaleen nro 1 jäsenvaltioiden toimivaltaiset elimet voivat antaa yhden tai useampia otteita näistä asiakirjoista niin, että kyseiset otteetkin laadittiin kahtena kappaleena, joista ensimmäinen annettiin hakijalle ja joista toisen säilytti myöntäjäelin (20 artiklan 1 kohta). Todistusten otteilla oli samat oikeusvaikutukset kuin varsinaisilla todistuksilla sen määrän osalta, jolle nämä otteet oli annettu (10 artikla).

4 Aikaisemmasta oikeudellisesta tilanteesta poiketen asetuksella N:o 3719/88 tehtiin tuontitodistuksista jaettavissa olevia ja niiden myöntämistä oikeuksista siirrettäviä. Siirtäminen voitiin suorittaa kyseessä olevan todistuksen voimassaoloaikana, ja se tapahtui kirjoittamalla siirronsaajan nimi ja osoite todistukseen tai tarvittaessa sen otteeseen. Siirto varmennettiin myöntävän elimen leimalla, ja se tuli voimaan kyseisen merkinnän päivämäärästä; siirronsaaja ei voinut siirtää edelleen oikeuttaan eikä palauttaa sitä todistuksen haltijalle (9 artikla).

5 Koska näistä todistuksista ja niiden otteista sekä taatuista tuontioikeuksista tuli taloudellisten toimijoiden välisen vaihdannan kohteita, tälle alalle kehittyi markkinat. Asetuksen N:o 3719/88 tiettyjen säännösten tarkoituksena oli ehkäistä maataloustuotteiden tuontijärjestelmän kiertämistä koskevat riskit.

6 Asetuksen 28 artiklassa säädetään nimittäin seuraavaa:

"1. Tämän asetuksen asianmukaisen soveltamisen vuoksi jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat tarpeellisessa määrin toisilleen todistuksiin sekä otteisiin liittyvistä tiedoista sekä niitä koskevista epäsäännöllisyyksistä ja rikkomuksista.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tätä asetusta koskevista epäsäännöllisyyksistä ja rikkomuksista välittömästi, kun ne ovat tulleet tietoon.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedoksi luettelo ja osoitteet todistuksia ja otteita antavista — — toimielimistä. — —

4. Jäsenvaltioiden on myös ilmoitettava komissiolle virallisten leimojen merkit ja tarvittaessa osallisten viranomaisten kohopainanneleimat. Komissio ilmoittaa niistä viipymättä muille jäsenvaltioille."

7 Varmistaakseen yleisemmin kaiken tulli- ja maatalouslainsäädännön noudattamisen neuvosto antoi 19.5.1981 jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi asetuksen N:o 1468/81 (EYVL L 144, s. 1), jota on muutettu 30.3.1987 annetulla neuvoston asetuksella N:o 945/87 (EYVL L 90, s. 3).

8 Asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset saavat tietää toimista, jotka ovat tai näyttävät olevan tulli- tai maatalouslainsäädännön vastaisia ja jotka ovat erityisen tärkeitä yhteisölle, ja erityisesti:

— kun niillä on tai voisi olla seurausvaikutuksia muissa jäsenvaltioissa

tai

— kun kyseisistä viranomaisista näyttää todennäköiseltä, että vastaavanlaisia toimia on suoritettu myös muissa jäsenvaltioissa,

näiden viranomaisten on toimitettava komissiolle viipymättä joko omasta aloitteestaan tai komission perustellusta pyynnöstä kaikki tosiseikkojen selville saamiseksi tarvittavat aiheelliset tiedot, tarvittaessa asiakirjoina tai jäljennöksinä tai otteina asiakirjoista, jotta komissio voi sovittaa yhteen jäsenvaltioiden toteuttamia toimia. Komissio toimittaa nämä tiedot muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille."

Kantajan ostamat riidanalaiset otteet

9 Kantaja on naudanlihan tuontia harjoittava yhtiö, joka osti lokakuussa 1993 espanjalaiselta GESPA SL -nimiseltä yhtiöltä kolme tuontitodistusten otetta, jotka oli päivätty 18.10. ja 19.10.1993 ja joiden väitetään olleen Espanjan toimivaltaisten viranomaisten myöntämiä (jäljempänä riidanalaiset otteet). Näiden otteiden numerot olivat 36 20511395, 36 20511526 ja 36 20511571. Italialainen Balestrero Srl -niminen yhtiö Genovasta toimi välittäjänä kaupassa. Espanjalaiset Carnicas Sierra Ascoy SA-, Jaime Salva Xumetra- ja Productos Valent SA -nimiset yhtiöt oli mainittu kyseessä olevien tuontitodistusten haltijoina.

10 Riidanalaiset otteet koskivat naudanlihan tuontia asetuksella N:o 3392/92 avatun vuoden 1993 GATT-kiintiön puitteissa.

11 Joulukuussa 1993 kantaja pyysi eteläamerikkalaista naudanlihaa sisältävien neljän erän vapaaseen liikkeeseen luovutusta ja se esitti tätä varten riidanalaiset

otteet. Siegburgin (Saksa) tullitoimipaikka hyväksyi näiden otteiden esittämisen perusteella vapaaseen liikkeeseen luovutuksen ja peri asetuksen N:o 3392/92 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti 20 prosentin suuruisen alennetun tullin.

Riidanalaisten otteiden väitetty sääntöjenvastaisuus

12 Naudanlihan tuontiin GATT-kiintiön puitteissa liittyvien todistusten aitoutta koskevan alankomaalaisen yhtiön esittämän tarkastuspyynnön johdosta Espanjan toimivaltaiset viranomaiset ovat todenneet, etteivät ne ole laatineet kyseisiä todistuksia ja että todistukset olivat näin ollen väärennöksiä. Espanjan toimivaltaiset viranomaiset ovat 20.8.1993 päivätyllä telekopiollaan ilmoittaneet tästä komissiolle.

13 Komissio ilmoitti 28.9.1993 päivätyllä kirjeellään tästä kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja pyysi niitä olemaan erityisen tarkkaavaisia naudanlihan tuonnin osalta ja ilmoittamaan komissiolle kaikista havaituista tai epäillyistä sääntöjenvastaisuuksista.

14 Espanjan viranomaiset ovat 22.4.1994 päivätyllä kirjeellään uudelleen ilmoittaneet komissiolle useiden GATT-kiintiötä koskevien tuontitodistusten väärennöksistä esittäen liitteessä vertailtuina aidot ja väärennetyt leimat ja allekirjoitukset.

15 Komissio lähetti jäsenvaltioiden viranomaisille 2.5.1994 (tiedonanto AM 40/94) esimerkkejä väärennetyistä todistuksista sekä väärennetyistä ja aidoista leimamerkinnöistä ja allekirjoituksista.

16 Espanjan viranomaiset lähettivät 13.5.1994 komissiolle luettelon jäädytettyä naudanlihan tuontia varten vuonna 1993 myönnetyistä pätevistä todistuksista ja otteista, ja komissio välitti tämän luettelon jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille 14.6.1994. Komissio pyysi tässä samassa 14.6.1994 päivätyssä tiedonannossa jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia tarkistamaan niiden GATT-kiintiötä koskevien todistusten ja todistusten otteiden sääntöjenmukaisuuden, jotka on esitetty tullitoimipaikoille vuonna 1993 naudanlihan tuonnin yhteydessä.

17 Zollkriminalamt Köln (Kölnin tullin petostentorjuntayksikkö; jäljempänä ZKA Köln) ilmoitti 22.8.1994 päivätyllä kirjeellä komissiolle, että se on havainnut kolme vuoden 1993 todistusta, joita ei ole mainittu pätevien todistusten luettelossa. Komission lähetettyä kyseessä olevien asiakirjojen valokopiot Espanjan viranomaisille ne ilmoittivat 24.10.1994, että asiakirjat olivat vääriä.

18 ZKA Köln pyysi 21.12.1995 ja 8.8.1996 päivätyissä kirjeissään komissiota riidanalaisten otteiden osalta kääntymään Espanjan toimivaltaisten viranomaisten puoleen suoritetun tutkimuksen alustavien tulosten — eli sen, että mainitut viranomaiset eivät ole laatineet todistusten otteita, joiden numerot ovat 36 20511395, 36 20511526 ja 36 20511571 — vahvistamiseksi.

19 Espanjan toimivaltaiset viranomaiset vastasivat 11.2.1997 päivätyssä kirjeessään, että ne eivät ole laatineet riidanalaisia otteita ja että otteet olivat näin ollen vääriä. Ne vahvistivat tämän kannan Hauptzollamt Köln-Deutzin esittämään kysymykseen 7.7.1997 antamassaan vastauksessa ja komission esittämään kysymykseen 1.8.1997 antamassaan vastauksessa ja lisäsivät vielä, ettei kyseisiä otteita vastaavia todistuksia ole olemassa.

20 Genovan syyttäjänvirasto aloitti 11.9.1997 oikeudenkäynnin Balestrero-yhtiön omistajia ja Colle Garcia -nimistä argentiinalaista välittäjää vastaan. Kantajalla

oli asianomistajana mahdollisuus esittää huomautuksensa kyseisen menettelyn aikana. Syytetyt Balestrero ja Colle Garcia tuomittiin 4.5.1998 annetulla tuomiolla vankeusrangaistuksiin muun muassa kantajalle myytyjen riidanalaisten otteiden väärennyksistä.

Tullien peruuttamista koskeva hakemus ja sovellettava yhteisön lainsäädäntö

21 Koska kantajan Saksaan riidanalaisten otteiden perusteella tuomat tuotteet eivät enää voineet hyötyä tullietuuskohtelusta, Saksan tulliviranomaiset ovat 29.3.1996 vaatineet kantajalta maksamatta olevien tullimaksujen määrää eli 363 248,34 Saksan markkaa (DEM).

22 Kantaja osoitti tuonti- tai vientitullien palauttamisesta tai peruuttamisesta 2 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1430/79 (EYVL L 175, s. 1) 13 artiklan 1 kohdan perusteella 10.7.1996 Hauptzollamt Köln Deutzille tuontitullien peruuttamista koskevan hakemuksen. Vaikka kyseinen asetus ei ollut enää voimassa 1.1.1994, sen aineellisia sääntöjä sovellettiin edelleen ennen sen voimassaolon päättymistä syntyneisiin tilanteisiin (ks. vastaavasti asia C-61/98, De Haan, tuomio 7.9.1999, Kok. 1999, s. I-5003, 13 kohta).

23 Asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuontitullit voidaan — — peruuttaa — — erityistilanteissa, jotka johtuvat olosuhteista, joissa ei voida osoittaa asianomaisen syyllistyneen vilpilliseen menettelyyn tai ilmeiseen laiminlyöntiin."

24 Asetuksen N:o 1430/79 4 a, 6 a, 11 a ja 13 artiklan soveltamissäännöistä 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3799/86 4 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettuna erityistilanteena ei kuitenkaan sinänsä ole pidettävä sitä, että "tullietuuskohtelun myöntämiseksi vapaaseen liikkeeseen ilmoitetuille tavaroille on esitetty asiakirjoja, jotka myöhemmin todetaan vääriksi, väärennetyiksi tai kyseisen tullietuuskohtelun myöntämiseen kelpaamattomiksi, vaikka ne olisikin esitetty vilpittömässä mielessä".

25 Tuontitullien peruuttamismenettelyä ohjattiin käsiteltävän asian osalta yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) säännöksillä ja kyseisen asetuksen soveltamissäännöksillä, jotka on annettu 2.7.1993 komission asetuksella N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus).

26 Soveltamisasetuksessa säädetään, että jos toimivaltainen tulliviranomainen ei voi kyseisen asetuksen 899 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen — joissa määritellään tietty joukko tilanteita, joissa peruutus joko voidaan tai ei voida myöntää — perusteella tehdä päätöstä ja "jos hakemukseen on liitetty todisteita erityistilanteesta, joka johtuu muista kuin asianomaisen vilpillistä menettelyä tai ilmeistä välinpitämättömyyttä osoittavista olosuhteista", jäsenvaltion, johon mainittu viranomainen kuuluu, on lähetettävä tapaus komissiolle (soveltamisasetuksen 905 artiklan 1 kohta). Komissiolle lähetettävien asiakirjojen on sisällettävä kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen täydelliseksi tutkimiseksi tarvittavat tiedot ja peruutuksen hakijan allekirjoittama selvitys, jossa vahvistetaan, "että tämä on voinut tutustua asiakirjoihin, ja josta ilmenee, joko se että tällä ei ole mitään lisättävää, tai kaikki tämän tärkeiksi katsomat seikat, jotka on lisättävä asiakirjoihin" (soveltamisasetuksen 905 artiklan 2 kohta).

27 Soveltamisasetuksen 906 a artiklassa säädetään seuraavaa:

"Kun komissio aikoo tehdä — — peruutuksen hakijan kannalta kielteisen päätöksen, se antaa tälle — — kirjallisesti tiedoksi väitteensä ja kaikki asiakirjat, joihin se kyseiset väitteensä perustaa. — — peruutuksen hakijan on esitettävä kantansa kirjallisesti yhden kuukauden määräajassa siitä kun väitteet lähetettiin. Jos — — peruutuksen hakija ei esitä kantaansa kyseisessä määräajassa, hänen katsotaan luopuneen oikeudestaan ilmaista kantansa."

28 Tapausta komiteassa tutkimaan kokoontuneista kaikkien jäsenvaltioiden edustajista koostuvaa asiantuntijaryhmää kuultuaan komissio "tekee päätöksen, jolla vahvistetaan joko se, että tutkittu erityistilanne oikeuttaa — — peruutuksen myöntämiseen tai ettei se oikeuta siihen" (soveltamisasetuksen 907 artiklan ensimmäinen kohta).

29 Käsiteltävässä asiassa Hauptzollamt Köln-Deutz ilmoitti kantajalle 15.6.1999 päivätyllä kirjeellään Saksan valtiovarainministeriön aikomuksesta saattaa asia komission käsiteltäväksi soveltamisasetuksen 905 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Kantajaa pyydettiin esittämään huomautuksensa, minkä se teki 30.6.1999 päivätyssä muistiossaan.

30 Saksan viranomaiset todella esittivätkin 18.10.1999 päivätyllä kirjeellään komissiolle kantajaa koskevien tuontitullien peruuttamispyynnön.

31 Kantaja esitti 7.12.1999 päivätyssä kirjeessään pyynnön saada tutustua komission asiakirjoihin.

32 Komissio ilmoitti 12.5.2000 päivätyllä kirjeellään kantajalle alustavasta arvioinnistaan, jonka mukaan tuontitullien peruutuksen myöntämisedellytykset eivät täyttyneet. Se kehotti kantajaa tutustumaan asiakirjoihin paikan päällä ja esittämään huomautuksensa kuukauden määräajassa soveltamisasetuksen 906 a artiklan mukaisesti.

33 Kantajan edustajalla oli mahdollisuus tutustua asiakirjoihin 26.5.2000 komission tiloissa. Luettelo niistä asiakirja-aineiston asiakirjoista, joihin kantajalla oli tilaisuus tutustua, on liitetty kantajan neuvonantajan 26.5.2000 tekemään ilmoitukseen.

34 Kantaja esitti 8.6.2000 päivätyssä muistiossaan komission 12.5.2000 päivättyä kirjettä koskevat huomautuksensa.

35 Soveltamisasetuksen 907 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti kaikkien jäsenvaltioiden edustajista koostuva asiantuntijaryhmä kokoontui 3.7.2000 tullikomitean yhteydessä tutkimaan kantajaan kohdistuvien tullien peruutushakemusta.

36 Komissio osoitti 25.7.2000 Saksan viranomaisille päätöksensä, jossa todetaan, että tuontitullien peruuttaminen ei ole perusteltua yksittäistapauksessa, ja jossa kieltäydytään peruuttamasta tuontitulleja Etelä-Amerikasta peräisin olevalta naudanlihalta (jäljempänä riidanalainen päätös). Komission mukaan "käsiteltävän asian olosuhteet eivät voi erikseen eivätkä yhdessä luoda asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta" (riidanalaisen päätöksen 36 kohta).

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

37 Kantaja on tässä tilanteessa nostanut käsiteltävänä olevan kanteen 25.10.2000.

38 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

39 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin:

— hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

40 Komissio ei ole toimittanut vastauskirjelmäänsä asetetussa määräajassa.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) on esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella päättänyt aloittaa suullisen käsittelyn. Prosessinjohtotoimenpiteenä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esittänyt asianosaisille joitakin kirjallisia kysymyksiä ja pyytänyt niitä toimittamaan eräitä asiakirjoja.

42 Asianosaiset esittivät suulliset lausumansa ja vastauksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisiin kysymyksiin 10.9.2002 pidetyssä istunnossa, jonka aikana ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi komissiota toimittamaan 7.10.2002 mennessä useita eri asiakirjoja. Pyydettyjen asiakirjojen toimittamisen jälkeen kolmannen jaoston puheenjohtaja päätti suullisen käsittelyn 25.10.2002.

Pääasia

43 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi kahteen kanneperusteeseen. Niistä ensimmäinen koskee puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja toinen asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan rikkomista.

Puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskeva ensimmäinen kanneperuste

44 Kantaja korostaa, että sen puolustautumisoikeuksia on loukattu hallinnollisen menettelyn aikana. Se katsoo ensinnäkin, että asiakirja-aineisto, johon sillä 26.5.2000 oli tilaisuus tutustua komission tiloissa, oli epätäydellinen. Se mainitsee useita asian kannalta merkityksellisiä asiakirjoja, joita ei ollut siinä asiakirja-aineistossa, johon se on tutustunut. Se muistuttaa, että se oli 7.12.1999 päivätyssä kirjeessään pyytänyt "saada tutustua kaikkien komission yksiköiden kaikkiin asian kannalta merkityksellisiin asiakirjoihin".

45 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuulluksi tulemista koskevan oikeuden noudattaminen on taattava tuontitullien peruuttamista koskevassa menettelyssä, kun otetaan erityisesti huomioon se harkintavalta, joka komissiolla on, kun se tekee päätöksen asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa säädetyn yleisen kohtuullisuuslausekkeen perusteella (ks. erityisesti yhdistetyt asiat T-186/97, T-187/97, T-190/97—T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97—T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ja T-147/99, Kaufring ym. v. komissio, tuomio 10.5.2001, Kok. 2001, s. II-1337, 152 kohta, ns. Turkkilaiset televisiot -tapaus).

46 Tuontitullien peruuttamista koskevassa hallinnollisessa menettelyssä puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate edellyttää kuitenkin ainoastaan, että asianomainen voi tehokkaasti ilmaista kantansa niistä seikoista, asiakirjat mukaan lukien, joista komissio päätöstä tehdessään katsoo asianomaisen olevan vastuussa. Periaate ei siten edellytä komission antavan omasta aloitteestaan tilaisuutta tutustua kaikkiin asiakirjoihin, jotka mahdollisesti liittyvät sen käsiteltävänä olevaan tapaukseen peruutushakemuksen yhteydessä. Mikäli asianomainen katsoo tällaisten asiakirjojen olevan tarpeen sen osoittamiseksi, että kyseessä on erityistilanne tai että kyse ei ole ilmeisestä huolimattomuudesta tai vilpillisestä menettelystä asianomaisen osalta, sen on vaadittava saada tutustua näihin asiakirjoihin niiden säännösten perusteella, joita toimielimet ovat antaneet EY 255 artiklan nojalla (asia T-205/99, Hyper v. komissio, tuomio 11.7.2002, Kok. 2002, s. II-3141, 63 kohta).

47 Vaikka puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate asettaakin komissiolle useita menettelyä koskevia velvollisuuksia, se edellyttää myös tiettyä huolellisuutta asianomaiselta. Jos asianomainen siis katsoo, että puolustautumisoikeuksia ei ole riittävästi tai lainkaan noudatettu hallinnollisessa menettelyssä, hänen asianaan on ryhtyä tarvittaviin toimiin sen varmistamiseksi, että näin tapahtuu, tai ainakin tämän seikan ilmoittamiseksi ajoissa toimivaltaisille hallintoviranomaisille (em. asia Hyper v. komissio, tuomion 59 kohta).

48 On muistettava, että käsiteltävässä asiassa komissio ilmoitti 12.5.2000 päivätyllä kirjeellään kantajalle alustavasta arvioinnistaan, jonka mukaan tuontitullien peruutuksen myöntämisedellytykset eivät täyttyneet. Komissio kehotti kantajaa sen 7.12.1999 esittämän pyynnön johdosta tutustumaan asiakirja-aineistoon paikan päällä ja esittämään huomautuksensa kuukauden määräajassa. Näin kantajan edustajalla oli mahdollisuus tutustua asiakirjoihin 26.5.2000 komission tiloissa. Luettelo niistä asiakirja-aineiston asiakirjoista, joihin kantajalla oli tilaisuus tutustua, on liitetty kantajan neuvonantajan 26.5.2000 tekemään ilmoitukseen.

49 On todettava, ettei kantaja väitä, ettei sillä olisi ollut tilaisuutta hallinnollisen menettelyn aikana tutustua tiettyihin asiakirjoihin, jonka perusteella komissio on tehnyt päätöksensä.

50 On lisäksi todettava, ettei kantaja ole vastauksena komission 12.5.2000 tekemään peruutushakemusta koskevaan alustavaan arviointiin 8.6.2000 laatimissaan huomautuksissa väittänyt, ettei kaikkia asiakirjoja olisi esitetty asiakirjoihin tutustumisen yhteydessä. Kantaja ei myöskään ole pyytänyt komissiolta muiden asiakirjojen toimittamista sen jälkeen, kun se on tutustunut asiakirjoihin komission tiloissa 26.5.2000.

51 Kun otetaan huomioon edellä 45—47 kohdassa esitetty, väite asiakirja-aineiston epätäydellisyydestä on hylättävä.

52 Toiseksi kantaja kiistää joidenkin asiakirjojen luottamuksellisuuden. Se korostaa, ettei komissio ole selvästi ilmoittanut, minkä perusteiden mukaan luottamukselliset asiakirjat erottuvat asiakirjoista, jotka eivät ole luottamuksellisia. Kantaja mainitsee tältä osin useita asiakirjoja, joiden luottamuksellisuus sen mielestä

näyttää perusteettomalta. Se täsmentää, että ainoastaan asiakirjoja, joita koskeva tietoisuus tai kopiointi voisivat aiheuttaa vahinkoa yhteisön eduille, voidaan pitää luottamuksellisina.

53 Kantaja muistuttaa seuraavaksi, että vaikka tosiasiassa luottamuksellisia asiakirjoja ei olekaan annettava tutustuttavaksi sellaisenaan, komission pitäisi kuitenkin vähintään laatia niistä yhteenveto, joka ei ole luottamuksellinen, jotta kantajan valtuuttama henkilö voisi tutustua niiden oleelliseen sisältöön.

54 Kantaja täsmentää vielä vastauskirjelmässään, että oikeus tutustua asiakirjaan sisältää myös oikeuden ottaa valokopioita asiakirjoista, joihin on tutustuttu. Se perustaa tämän oikeuden sekä kyseisten asiakirjojen todelliseen arviointiin — muun muassa välttämättömyyteen hankkia käännös ja kuulla asiantuntijoita — liittyviin käytännöllisiin seikkoihin että menettelysääntöihin Saksan (menettely taloudellisia asioita käsittelevissä tuomioistuimissa) ja yhteisön lainsäädännössä (yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8 päivänä helmikuuta 1994 tehty komission päätös 94/90/EHTY, EY, Euratom (EYVL L 46, s. 58), joissa säännellään muun muassa jäljennösten hintoja).

55 Komissio huomauttaa, että kantajan väitteet, joissa asetetaan kyseenalaiseksi tiettyjen asiakirjojen luottamuksellisuus, on esitetty ainoastaan valokopioiden ottamisoikeutta koskevan väitetyn loukkauksen perustelemiseksi. Komissio vahvistaa, ettei kantajalla ollut oikeutta ottaa valokopioita tietyistä asiakirja-aineiston asiakirjoista, vaikka se olisikin voinut jäljentää kyseisten asiakirjojen sisällön käsin. Komission mukaan oikeus tutustua asiakirjaan ei kuitenkaan sisällä oikeutta ottaa valokopioita asiakirja-aineiston asiakirjoista.

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että yhtäältä niiden asiakirjojen luettelosta, joihin kantaja on voinut tutustua hallinnollisen menettelyn aikana, ja toisaalta komission vastineessaan ja kantajan vastauskirjelmässään esittämistä

huomautuksista ilmenee, että kantaja on 26.5.2000 voinut tutustua komission luottamuksellisiksi luokittelemiin asiakirjoihin mutta että sitä on ainoastaan kielletty ottamasta niistä valokopioita.

57 Kyseessä olevat asiakirjat, jotka on toimitettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle sen prosessinjohtotoimenpiteen johdosta, kuuluvat kaikki yhtä lukuun ottamatta jäsenvaltioiden hallinnollisten viranomaisten ja komission väliseen tietojenvaihtoon, jota on käyty asetuksen N:o 1468/81 perusteella (ks. edellä 8 kohta). Tällaiset tiedonannot ovat kuitenkin asetuksen N:o 1468/81 19 artiklan mukaisesti "luottamuksellisia" ja "kuuluvat salassapitovelvollisuuden piiriin". Mainittu muu asiakirja on kirje, jonka Haagin arrondissementin yleinen syyttäjänvirasto on lähettänyt komissiolle 10.5.1994 ja joka koskee käynnissä olevaa rikostutkimusta. Sen sisältö on myös luottamuksellinen (ks. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL L 145, s. 43) 4 artiklan 2 kohta).

58 Tästä seuraa, että komissio on perustellusti luokitellut luottamuksellisiksi asiakirjat, joista kantaja ei ole voinut ottaa valokopioita hallinnollisen menettelyn aikana.

59 Toisin kuin kantaja väittää, oikeus tutustua asiakirjoihin tuontitullien peruuttamista koskevan menettelyn yhteydessä ei sisällä asianomaisen yrityksen oikeutta valokopioida luottamuksellisia asiakirjoja. Tältä osin on korostettava, että osapuolella, jota asia koskee, ei periaatteessa ole edes oikeutta tutustua asiakirjoihin kokonaisuudessaan. Yleisesti sen oikeus tutustua asiakirjoihin rajoittuu luottamuksellisten asiakirjojen osalta oikeuteen tutustua kyseessä olevien asiakirjojen sellaisiin otteisiin tai yhteenvetoihin, jotka eivät ole luottamuksellisia (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat T-25/95, T-26/95, T-30/95—T-32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95, Cimenteries CBR ym. v. komissio, tuomio 15.3.2000, Kok. 2000, s. II-491, 142—144 ja 147 kohta).

60 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste on kokonaisuudessaan hylättävä.

Asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan rikkomista koskeva toinen kanneperuste

Alustavat huomautukset

61 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohta on yleinen kohtuullistamislauseke (ks. erityisesti asia 283/82, Schoellershammer v. komissio, tuomio 15.12.1983, Kok. 1983, s. 4219, 7 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu Turkkilaiset televisiot -tapaus, tuomion 216 kohta).

62 Kyseisen säännöksen nojalla tullivelallisella, joka osoittaa ensinnäkin, että kyseessä on erityistilanne, ja toiseksi, ettei se ole toiminut ilmeisen huolimattomasti tai menetellyt vilpillisesti, on oikeus tullien peruutukseen (asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomio 19.2.1998, Kok. 1998, s. II-401, 134 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu Turkkilaiset televisiot -tapaus, tuomion 217 kohta).

63 On kuitenkin korostettava, että tuontitullien peruuttaminen, joka voidaan myöntää ainoastaan tietyillä edellytyksillä ja nimenomaisesti säädetyissä tilanteissa, on poikkeus normaaliin tuontijärjestelmään ja että näin ollen tällaista peruuttamista koskevia säännöksiä on tulkittava suppeasti (asia C-48/98, Söhl & Söhlke, tuomio 11.11.1999, Kok. 1999, s. I-7877, 52 kohta).

64 Tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimet ovat katsoneet, että kysymyksessä on erityistilanne, kun tapauksen olosuhteista käy ilmi, että tullivelallinen on poikkeuksellisessa tilanteessa suhteessa muihin samaa toimintaa harjoittaviin toimijoihin (ks. asia C-86/97, Trans-Ex-Import, tuomio 25.2.1999, Kok. 1999, s. I-1041, 21 ja 22 kohta ja edellä 22 kohdassa mainittu asia De Haan, tuomion 52 ja 53 kohta) ja että tälle ei ilman näitä olosuhteita olisi aiheutunut haittaa tullien kantamisesta jälkikäteen (asia 58/86, Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons, tuomio 26.3.1987, Kok. 1987, s. 1525, 22 kohta ja edellä 45 kohdassa mainittu Turkkilaiset televisiot -tapaus, tuomion 218 kohta). Asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohtaa on siis tarkoitus soveltaa silloin, kun ne olosuhteet, jotka kuvaavat taloudellisen toimijan ja hallintoelimen välistä suhdetta, ovat sellaiset, ettei olisi kohtuullista antaa tämän toimijan kärsiä vahinkoa, jota hänelle ei tavallisesti olisi aiheutunut (em. asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 132 kohta).

65 Toisessa kanneperusteessa on kaksi osaa, jotka koskevat erityisesti niitä kahta edellytystä, joiden täyttymistä asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan soveltaminen vaatii. Ensimmäisessä osassa kantaja huomauttaa, että se on toiminut vilpittömässä mielessä ja että sitä ei voida arvostella mistään ilmeisestä laiminlyönnistä. Toinen osa koskee asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen olemassaoloa.

Kanneperusteen ensimmäinen osa: kantajan vilpitön mieli ja ilmeisen laiminlyönnin puuttuminen

66 Kantaja esittää joukon seikkoja, jotka osoittavat sen vilpittömän mielen ja sulkevat samalla pois sen tekemän minkäänlaisen ilmeisen laiminlyönnin tapahtumisen. Se muistuttaa kuitenkin, että riidanalaisessa päätöksessä ei ole mitään ilmeistä laiminlyöntiä koskevaa arvostelua.

67 Komissio väittää, että kantajan olisi pitänyt havaita riidanalaisten otteiden sääntöjenvastaisuus. Kantaja on tehnyt ilmeisen laiminlyönnin, joka estää asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan soveltamisen.

68 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että komissio on riidanalaisessa päätöksessä hylännyt hakemuksen tuontitullien peruuttamisesta, koska "käsiteltävän asian olosuhteet eivät voi erikseen eivätkä yhdessä luoda asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua erityistilannetta" (riidanalaisen päätöksen 36 kohta). Kuten komissio on sitä paitsi myöntänyt suullisessa käsittelyssä, se ei ole riidanalaisessa päätöksessä lausunut tullien peruuttamisen toisesta edellytyksestä eli asianomaisen vilpillisen menettelyn tai ilmeisen laiminlyönnin puuttumisesta.

69 Tästä seuraa, että käsiteltävänä olevan kanneperusteen ensimmäinen osa on tehoton ja se on näin ollen tästä syystä hylättävä.

Kanneperusteen toinen osa: asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen olemassaolo

— Alustavat huomautukset

70 Kantaja väittää tässä osassa, että komissio on tehnyt arviointivirheen, kun se on riidanalaisessa päätöksessä katsonut, että käsiteltävän asian olosuhteet eivät muodosta asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua erityistilannetta.

71 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa tältä osin, että komission on arvioitava kaikkia merkityksellisiä seikkoja ratkaistessaan, muodostavatko tapauksen olosuhteet asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen (edellä 62 kohdassa mainittu asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 133 kohta; edellä 45 kohdassa mainittu Turkkilaiset televisiot -tapaus, tuomion 222 kohta ja edellä 46 kohdassa mainittu asia Hyper v. komissio, tuomion 93 kohta). Vaikka komissiolla onkin tältä osin harkintavaltaa, sen on tätä valtaa käyttäessään verrattava toisiinsa toisaalta yhteisön etua tullisäännösten noudattamisen varmistamisessa ja toisaalta vilpittömässä mielessä toimineen maahantuojan etua välttää vahinkoa, joka ylittää tavanomaisen kaupalliseen toimintaan kuuluvan riskin. Tämän takia komissio ei voi peruutushakemuksen perusteita tutkiessaan ottaa huomioon pelkästään tuojan menettelyä. Komission on myös arvioitava oman menettelynsä (edellä 62 kohdassa mainittu asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 133 kohta; edellä 45 kohdassa mainittu Turkkilaiset televisiot -tapaus, tuomion 225 kohta ja edellä 46 kohdassa mainittu asia Hyper v. komissio, tuomion 95 kohta) ja kansallisten tulliviranomaisten menettelyn (asia T-330/99, Spedition Wilhelm Rotermund v. komissio, tuomio 7.6.2001, Kok. 2001, s. II-1619, 57 kohta) vaikutusta tilanteen syntymiseen.

72 Kantajan perusteluita, joiden tarkoituksena on osoittaa, että käsiteltävänä olevan asian olosuhteet muodostivat asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen, on tutkittava näiden periaatteiden valossa. Tätä varten kantaja väittää ensinnäkin, ettei riidanalaisten otteiden ole osoitettu väärennöksiä. Kantaja viittaa lisäksi vaikutukseen, joka Espanjan viranomaisten ja komission menettelyillä on ollut tilanteen syntymiseen.

— Riidanalaiset otteet eivät ole väärennöksiä

73 Kantaja korostaa ensinnäkin, ettei komissio ole riidanalaisen päätöksen 16—20 kohdassa esittänyt näyttöä siitä, että riidanalaiset otteet ovat olleet väärennettyjä. Komissio perustaa väitteensä, jonka mukaan riidanalaiset otteet olivat väärennettyjä, ainoastaan Espanjan toimivaltaisten viranomaisten

havaintoihin ja Tribunale di Genovan 4.5.1998 antamaan tuomioon. Komissio ei ole suorittanut mitään lisätutkimusta.

74 Kantajan mukaan riidanalaiset otteet eivät olleet väärennettyjä. Niissä oli nimittäin valtuutetun henkilön allekirjoitus ja tosiseikkojen tapahtumisaikana käytössä ollut leima. Kyseessä ovat virheet, jotka on tehty Espanjan viranomaisten myötävaikutuksella. Kantaja huomauttaa vielä, että kaiken komission ja Espanjan viranomaisten välisen kirjeenvaihdon on viimeksi mainittujen viranomaisten osalta käynyt M. Kyseinen henkilö, jonka allekirjoitus on riidanalaisissa otteissa, ei ole neutraali tietolähde.

75 Kantaja on istunnossa vielä nojautunut M:n 24.10.2001 Oberlandesgerichts Kölnin pyynnöstä tapahtunutta kuulemista koskevaan pöytäkirjaan. M on tämän kuulemistilaisuuden aikana ilmoittanut, että Espanjan viranomaisten 22.4.1994 päivätyssä kirjeessä komissiolle oleva allekirjoitus oli hänen, vaikka hän oli aikaisemmin väittänyt, että kyseessä oli väärennetty allekirjoitus.

76 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että soveltamisasetuksen 905 artiklan 2 kohdan mukaan "komissiolle [sen tulliviranomaisen toimesta, jolle on esitetty peruutushakemus] lähetettävien asiakirjojen on sisällettävä kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen täydelliseksi tutkimiseksi tarvittavat tiedot". Tästä seuraa, että vastuu komission päätöksen mahdollistavan täydellisen asiakirja-aineiston hankkimisesta kuuluu periaatteessa kyseiselle kansalliselle tulliviranomaiselle. Soveltamisasetuksen 905 artiklan 2 kohdassa säädetään kuitenkin, että "komissio voi pyytää lisätietoja, jos jäsenvaltion toimittamat tiedot osoittautuvat riittämättömiksi siihen, että komissio voisi ratkaista käsiteltävänään olevan asian tietoisena kaikista siihen vaikuttavista seikoista".

77 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on sille toimitettujen asiakirjojen ja erityisesti Espanjan toimivaltaisten viranomaisten ilmoitusten ja Tribunale di Genovan 4.5.1998 antaman tuomion nojalla voinut perustellusti riidanalaisessa päätöksessä todeta, että riidanalaiset otteet olivat väärennettyjä (Fälschungen). Komission ei ollut tältä osin välttämätöntä suorittaa mitään lisätutkimusta.

78 Espanjan viranomaiset eivät nimittäin pelkästään ole todenneet riidanalaisten otteiden olevan vääriä (falsos), vaan ne ovat myös nimenomaisesti luokitelleet kyseiset otteet väärennöksiksi (falsificaciones) kirjeessään, joka on 11.2.1997 osoitettu komission petostentorjunnan koordinointiyksikön J. Poncet'lle. Ne ovat 7.7.1997 antamassaan vastauksessa Hauptzollamt Köln-Deutzin esittämään kysymykseen ja 1.8.1997 antamassaan vastauksessa komission esittämään kysymykseen vahvistaneet, että otteet olivat vääriä ja että Espanjan toimivaltaiset viranomaiset eivät ole myöntäneet kyseisiä otteita.

79 Lisäksi Tribunale di Genovan 4.5.1998 antamassa tuomiossa todetaan se tosiseikka, että otteet, joiden numerot ovat 36 20511395, 36 20511526 ja 36 20511571, ovat aineellisesti väärennettyjä.

80 Lopuksi Saksan viranomaiset ovat itsekin katsoneet 15.6.1999 päivätyssä kirjeessään (ks. edellä 29 kohta), että riidanalaiset otteet olivat olleet väärennettyjä.

81 Mitä tulee väitteeseen, jonka mukaan yksi tai useampi espanjalainen virkamies on myötävaikuttanut riidanalaisten otteiden laatimiseen, on muistettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on edellä 71 kohdassa mainitussa asiassa Spedition Wilhelm Rotermund vastaan komissio antamassaan tuomiossa (57 ja 58 kohta) katsonut, että kyseessä olevien tulliviranomaisten palveluksessa olevan

virkamiehen aktiivinen avunanto tullipetokseen voi muodostaa asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen, joka antaa oikeuden tullien peruuttamiseen. Edellä mainitun tuomion perusteena olevasta asiasta poiketen ei tällaista avunantoa kuitenkaan ole lainkaan osoitettu käsiteltävässä asiassa. On nimittäin todettava, että kaikki kantajan perustelut, jotka koskevat M:n tai muiden espanjalaisten virkamiesten osallisuutta riidanalaisten todistusten myöntämisessä, nojautuvat puhtaisiin oletuksiin ja niiden tueksi ei ole esitetty mitään objektiivisia todisteita. M:n kuulemisesta tehty pöytäkirja, jolle kantaja on antanut suuren merkityksen istunnossa, ei kuitenkaan sisällä mitään seikkaa, joka toisi esiin espanjalaisten virkamiesten osallisuuden riidanalaisten otteiden laadinnassa. Lisäksi kantaja on — sen jälkeen kun hänelle esitettiin tätä kohtaa koskeva kysymys istunnossa — peruuttanut väitteensä, jotka koskevat 22.4.1994 päivätyssä kirjeessä olevaa allekirjoitusta. Espanjan viranomaiset ovat nimittäin kyseisellä kirjeellä antaneet komissiolle tiedoksi "[M:n] allekirjoituksen, jota on jäljitelty väärissä todistuksissa". Kirjeessä oleva allekirjoitus on kuitenkin aito M:n allekirjoitus.

82 Lopulta se, että väärennetyissä otteissa on M:n jäljitelty allekirjoitus, ei ole sellainen seikka, jonka perusteella voitaisiin katsoa, ettei kyseinen espanjalainen virkamies ole neutraali tietolähde.

83 Ensimmäinen seikka, johon kantaja on vedonnut, ei perustu tosiseikkoihin, eikä se näin ollen käsiteltävässä asiassa muodosta asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tullien peruuttamiseen oikeuttavaa erityistilannetta.

— Komission ja kansallisten viranomaisten menettelyiden vaikutus syntyneeseen tilanteeseen

84 Kantaja huomauttaa, että kansallisilla viranomaisilla on velvollisuus antaa komissiolle tiedoksi tuontitodistuksia antavien toimielinten virallisten leimojen

merkit ja tällaisten todistusten myöntämiseen valtuutettujen henkilöiden allekirjoitukset. Komission on ilmoitettava niistä muille jäsenvaltioille.

85 Espanjan toimivaltaiset viranomaiset eivät kuitenkaan toisaalta ole antaneet ajoissa tiedoksi komissiolle ja muille kansallisille viranomaisille tuontitodistuksissa vuonna 1993 käytettyjä leimoja ja allekirjoituksia. Toisaalta komissio ei ole pyrkinyt varmistamaan kyseisten velvollisuuksien noudattamista.

86 Kantaja huomauttaa vielä, että jos komissio — saatuaan Espanjan viranomaisilta 20.8.1993 tiedon tietyistä sääntöjenvastaisuuksista — olisi välittömästi aloittanut tutkimuksen ja tehnyt täydellisemmän ilmoituksen muiden jäsenvaltioiden viranomaisille, se olisi voinut ehkäistä riidanalaisten otteiden vaihdantaan saattamisen. Näin ollen olisi kohtuutonta antaa kantajan kärsiä vahinkoa, jota hänelle ei tavallisesti olisi aiheutunut, jos Espanjan toimivaltaiset viranomaiset ja komissio eivät olisi laiminlyöneet velvollisuuksiaan (ks. edellä 62 kohdassa mainittu asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 132 kohta).

87 Komissio vastaa, että se on hoitanut tariffikiintiötä kaikella vaaditulla huolellisuudella. Espanjan viranomaisten 20.8.1993 päivätyssä telekopiossaan esittämien ensimmäisten tietojen jälkeen se on 28.9.1993 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut jäsenvaltioille väärennettyjen todistusten esiintymisestä ja kehottanut niitä nimenomaisesti lisäämään tarkkaavaisuuttaan.

88 Lisäksi Espanjan viranomaiset eivät komission mukaan ole menetelleet virheellisesti puuttuvaksi väitetyn tiedon osalta. Espanjan viranomaiset ovat nimittäin välittömästi ensimmäisten väärennösten havaitsemisen jälkeen tehneet 20.8.1993 ilmoituksen komissiolle. Espanjan viranomaisilla ei tuontien tapahtumishetkellä

joulukuussa 1993 ole ollut mitään kolmen riidanalaisen otteen väärentämiseen ja kantajan vahingoksi tehtyihin rikoksiin liittyviä tietoja. Ne ovat tehneet jatkuvasti yhteistyötä tosiseikkojen selvittämiseksi ja lähettäneet tarpeelliset tiedot komissiolle ja Saksan ja Italian viranomaisille.

89 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa ensinnäkin, että EY 211 artiklan ja hyvän hallinnon periaatteen mukaisesti komissiolla oli velvollisuus varmistaa GATT-kiintiön moitteeton soveltaminen (ks. edellä 62 kohdassa mainittu asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 165 kohta).

90 Seuraavaksi on todettava, että asetuksissa N:o 1468/81 ja N:o 3719/88 asetetaan jäsenvaltioille ja komissiolle keskinäinen tiedonantovelvollisuus, jonka noudattaminen on omiaan helpottamaan tullilainsäädäntöön ja erityisesti GATT-kiintiöön liittyvään lainsäädäntöön kohdistuvien rikkomisten "estämistä ja tarkkailua".

91 Näin ollen asetuksen N:o 3719/88 28 artiklan 4 kohdan mukaan "jäsenvaltioiden on — — ilmoitettava komissiolle virallisten leimojen merkit ja tarvittaessa [tuontitodistusten ja tällaisten todistusten otteiden laatimiseen] osallisten viranomaisten kohopainanneleimat". Saman säännöksen mukaan "komissio ilmoittaa niistä viipymättä muille jäsenvaltioille".

92 Tämän jälkeen asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklassa säädetään, että "kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset saavat tietää toimista, jotka ovat tai näyttävät olevan tulli- tai maatalouslainsäädännön vastaisia — — näiden

viranomaisten on toimitettava komissiolle viipymättä joko omasta aloitteestaan tai komission perustellusta pyynnöstä kaikki tosiseikkojen selville saamiseksi tarvittavat aiheelliset tiedot". Tämän saman säännöksen mukaan komissiolla on velvollisuus "toimittaa nämä tiedot muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille".

93 Se, että jäsenvaltiot ja komissio noudattavat näitä velvollisuuksia, on olennaista niiden edellä mainittujen säännösten tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja paljastaa tullilainsäädäntöön kohdistuvat rikkomiset. Toisaalta jäsenvaltioiden tulliviranomaisten on vaikeampaa havaita mahdollisia väärennöksiä, jos niillä ei ole käytössään muiden jäsenvaltioiden viranomaisten tuontitodistusten ja niiden otteiden laatimista varten käyttämien virallisten leimojen merkintöjä. Toisaalta silloin, kun jäsenvaltion viranomaiset havaitsevat sääntöjenvastaisuuksia, on hyvin tärkeää, että ne ilmoittavat viipymättä kaikki muiden sääntöjenvastaisten todistusten ja otteiden havaitsemisen mahdollistavat tiedot komissiolle, joka ilmoittaa niistä heti muiden jäsenvaltioiden viranomaisille.

94 Yleisesti ottaen edellä mainituissa säännöksissä annetaan komissiolle mahdollisuus kerätä jäsenvaltioiden viranomaisilta tarpeelliset tiedot sen GATT-kiintiöön liittyvän valvontavelvollisuuden harjoittamiseksi.

95 Ensinnäkin sen tarkistamiseksi, onko asetuksen N:o 3719/88 28 artiklan 4 kohdan säännöstä noudatettu käsiteltävässä asiassa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on 28.6.2002 päivätyssä kirjeessään pyytänyt komissiota toimittamaan virallisten leimojen merkinnät, jotka olivat voimassa kantajan ostaessa riidanalaiset otteet ja jotka Espanjan viranomaiset olivat lähettäneet komissiolle edellä mainitun säännöksen perusteella. Komissiota on myös pyydetty asiakirjojen avulla osoittamaan, että se oli ilmoittanut nämä merkinnät muille jäsenvaltioille asetuksen N:o 3719/88 28 artiklan 4 kohdan säännöksen mukaisesti.

96 Komissio on 22.7.2002 päivätyllä kirjeellään välittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 18.3.1986 päivätyn Espanjan viranomaisten kirjeen (ilmoitus 28/86), jonka yhteydessä ne ovat toimittaneet komissiolle ulkomaankaupan pääosaston kohopainanneleiman (sello en seco), jota on käytetty maataloustuotteiden tuontitodistuksissa kyseessä olevana ajanjaksona. Kyseistä kohopainanneleimaa ja virallisen leiman merkintää ei kuitenkaan ole liitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimitettuun kirjeeseen.

97 Komission esittämästä "kauppamekanismien hallintokomitean 15.—16.4.1986 pidetyn 125. yhteiskokouksen kokouspöytäkirjan yhteenvedosta" käy sitä vastoin ilmi, että kyseisen kokouksen aikana "on jaettu jäsenvaltioille kappaleita leimoista, jotka on tehty Espanjan viranomaisten — — leimasimilla".

98 Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole saanut "virallisten leimojen merkkejä", se on uudelleen pyytänyt komissiota toimittamaan leimat, joita Espanjan viranomaiset käyttivät kyseessä olevana ajanjaksona GATT-kiintiön tuontitodistusten laatimista varten. Se on pyytänyt komissiota myös toimittamaan jäljennöksiä vuonna 1993 GATT-kiintiön puitteissa tapahtuvaa naudanlihan tuontia varten laadituista pätevistä espanjalaisista tuontitodistuksista.

99 Komissio on tämän pyynnön johdosta toimittanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle 7.10.2002 päivätyllä kirjeellään jäljennöksen kohopainanneleimasta, joka oli liitetty 18.3.1986 päivättyyn Espanjan viranomaisten kirjeeseen (ks. edellä 96 kohta) ja joka oli välitetty jäsenvaltioille 15.—16.4.1986 pidetyssä kokouksessa.

100 On kuitenkin todettava, ettei kohopainanneleima vastaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vastaanottamissa pätevissä todistuksissa olevaa leimaa. Komissio huomauttaa 7.10.2002 päivätyssä kirjeessään, että se on esittänyt

Espanjan viranomaisille tätä seikkaa koskevan kysymyksen ja että ne "ovat vahvistaneet, ettei vuonna 1986 tiedoksiannettua leimaa käytetty enää vuonna 1993" ja selittäneet, että vuoden 1986 leimassa mainitaan "Ministerio de Economia y Hacienda", kun taas vuoden 1993 leimassa on merkintä "Ministerio de Industria, Comercio y Turismo".

101 Samassa 7.10.2002 päivätyssä kirjeessä selitetään vielä, että "jäljennös vuonna 1993 Espanjassa käytetystä pätevästä leimasta on [Espanjan viranomaisten toimesta] toimitettu komissiolle 22.4.1994 ".

102 On todettava, että Espanjan viranomaiset ovat 22.4.1994 päivätyllä kirjeellään todella lähettäneet komissiolle vuonna 1993 käytetyn leiman. Kyseisen kirjeen tarkoituksena oli kuitenkin ilmoittaa komissiolle, että vuoden 1993 leima oli poistettu käytöstä. Kirjeeseen sisältyvät vuoden 1994 uuden leiman ja aikaisemman leiman merkinnät, ja siinä selitettiin, että "nykyisessä myöntävän elimen leimassa on merkintä Ministerio de Comercio y Turismo eikä merkintää Ministerio de Industria, Comercio y Turismo (vuonna 1993 käytetty entinen leima)".

103 Edellä esitetystä seuraa, että Espanjan viranomaiset eivät ole noudattaneet asetuksen N:o 3719/88 28 artiklan 4 kohdasta seuraavia velvollisuuksiaan. Ne ovat nimittäin toimittaneet vuonna 1993 GATT-kiintiön tuontitodistusten laadintaa varten käytetyn leiman komissiolle aikana, jona se ei ollut enää pätevä.

104 Mitä tulee toiseksi asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklasta seuraavaan keskinäiseen tiedonantovelvollisuuteen, on muistettava, että Espanjan viranomaiset ovat 20.8.1993 päivätyllä telekopiollaan ilmoittaneet komissiolle vääristä espanjalaisista tuontitodistuksista ja otteista, jotka koskevat naudanlihan tuontia vuoden 1993 GATT-kiintiön puitteissa.

105 On kuitenkin katsottava, että komissio on laiminlyönyt huolellisuusvelvoitettaan, koska se ei ole mahdollisimman nopeasti ilmoittanut muiden jäsenvaltioiden kansallisille viranomaisille espanjalaisten tuontitodistusten ja niiden otteiden väärennöksiä koskevasta ongelmasta. On nimittäin todettava, että komissio oli odottanut 28.9.1993 asti ennen kuin se ilmoitti 20.8.1993 päivätyn telekopion sisällön kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

106 Komission suorittama välitön tiedottaminen muiden jäsenvaltioiden viranomaisille oli välttämätöntä varsinkin nyt käsiteltävässä tapauksessa, kun komissio itsekin katsoi, etteivät 20.8.1993 päivätyssä telekopiossa esitetyt todistusten ja otteiden väärennökset olleet yksittäistapauksia. Komissio nimittäin viittasi 28.9.1993 päivätyssä tiedonannossaan "naudanlihan tuontiin yhteisöön liittyvien sääntöjenvastaisuuksien kasvavaan määrään".

107 On vielä tutkittava sitä, onko komissio käsiteltävässä asiassa noudattanut GATT-kiintiön hyvää hallinnointia koskevaa velvollisuuttaan, kun se on saanut Espanjan viranomaisilta ja ilmoittanut muiden jäsenvaltioiden viranomaisille asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklassa tarkoitetut "kaikki tarvittavat tiedot".

108 Tältä osin on ensinnäkin korostettava, ettei 20.8.1993 päivätty telekopio, jolla Espanjan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle havaituista sääntöjenvastaisuuksista ja lähettäneet sille jäljennöksen väärennetyistä asiakirjoista, sisältänyt asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklassa tarkoitettuja "kaikkia tarvittavia tietoja". Espanjan viranomaisilla oli nimittäin kyseisen säännöksen mukaan velvollisuus ilmoittaa komissiolle kaikki niiden hallussa olevat tiedot, joiden avulla voidaan tehdä mahdollisten muiden väärennettyjen espanjalaisten todistusten tai otteiden otantatutkimus. Käsiteltävässä asiassa kyseinen velvollisuus edellytti, etteivät Espanjan viranomaiset anna tiedoksi pelkästään todistusten ja

niiden otteiden laadintaan käytettyä virallista leimaa — velvollisuus, joka seuraa jo asetuksen N:o 3719/88 28 artiklan 4 kohdasta — vaan myös tällaisten todistusten ja otteiden myöntämiseen valtuutettujen henkilöiden allekirjoitukset sekä niiden todistusten ja otteiden numerot, jotka oli jo myönnetty vuoden 1993 GATT-kiintiön puitteissa.

109 Komissio ei kuitenkaan ole GATT-kiintiön oikean soveltamisen varmistamisesta muodostuvan velvollisuutensa noudattamiseksi velvoitettu ainoastaan lähettämään viipymättä asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklan perusteella saamiaan tietoja muiden jäsenvaltioiden viranomaisille, vaan sen on myös valvottava, että jäsenvaltiot noudattavat kyseisestä säännöksestä seuraavia velvollisuuksiaan. Komission roolia sille kuuluvan GATT-kiintiön oikean soveltamisen varmistamisvelvollisuuden yhteydessä ei voida kutistaa niiden tietojen passiiviseen välittämiseen, jotka jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset päättävät sille ilmoittaa. Kun jäsenvaltion viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle väärennettyjä tuontitodistuksia ja/tai tuontitodistusten otteita koskevista havainnoista, komission tehtävänä on siis koota mahdollisimman nopeasti sen jäsenvaltion viranomaisilta, josta väärennetyt todistukset ja otteet näyttävät olevan peräisin, kaikki tiedot, jotka voivat helpottaa muiden väärennettyjen asiakirjojen havaitsemista. Komissiolla on velvollisuus ilmoittaa viipymättä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille näin saaduista tiedoista.

110 On kuitenkin todettava, että komissio on 28.9.1993 päivätyssä kirjeessään tyytynyt vain ilmoittamaan muiden jäsenvaltioiden viranomaisille 20.8.1993 päivättyyn telekopioon sisältyneet tiedot. Vaikka se on tässä samassa kirjeessä pyytänyt jäsenvaltioiden viranomaisia "kiinnittämään erityistä huomiota [naudanlihan] tuontiin" ja edellyttänyt, että ne tarkastavat varsinkin "kyseisten asiakirjojen oikeellisuuden", komissio ei ole kyseisenä ajanjaksona antanut jäsenvaltioille tällaisen tarkastuksen mahdollistavia tietoja.

111 Komissio on nimittäin vasta 2.5.1994 päivätyssä muistiossaan lähettänyt jäsenvaltioiden viranomaisille Espanjan viranomaisten GATT-kiintiötä koskevien

tuontitodistusten ja näiden todistusten otteiden laadinnassa vuonna 1993 käyttämän aidon leiman merkinnän sekä antanut tiedoksi vuonna 1993 näitä todistuksia allekirjoittamaan valtuutetun espanjalaisen virkamiehen allekirjoituksen. Lisäksi luettelo Espanjan viranomaisten vuoden 1993 GATT-kiintiön mukaista naudanlihan tuontia varten myöntämistä tuontitodistuksista ja näiden todistusten otteista lähetettiin muiden jäsenvaltioiden viranomaisille vasta 14.6.1994.

112 Espanjan viranomaiset ovat tosin itse viivytelleet asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklassa tarkoitettujen "kaikkien tarvittavien tietojen" ilmoittamisessa. Espanjan viranomaiset ovat nimittäin vasta 22.4.1994 toimittaneet komissiolle vuonna 1993 pätevien tuontitodistusten ja niiden otteiden laadintaan käytetyn aidon leiman merkinnän. Espanjan viranomaiset ovat tällä samalla kirjeellä antaneet tiedoksi sen henkilön allekirjoituksen, joka oli vuonna 1993 valtuutettu allekirjoittamaan kyseisiä todistuksia ja otteita ja jonka allekirjoitusta oli jäljitelty riidanalaisissa otteissa. Lisäksi Espanjan viranomaiset ovat vasta 13.5.1994 toimittaneet komissiolle täydellisen luettelon Espanjan viranomaisten vuoden 1993 GATT-kiintiön puitteissa myöntämistä todistuksista ja niiden otteista.

113 Vaikka Espanjan viranomaiset ovat viivytelleet "kaikkien tarvittavien tietojen" toimittamisessa komissiolle, komissio on loukannut GATT-kiintiöön liittyvää valvontavelvollisuuttaan, koska se ei ole 20.8.1993 päivätyn telekopion saatuaan aktiivisesti pyrkinyt saamaan tietoja, jotka mahdollistavat muiden väärennettyjen todistusten tai otteiden havaitsemisen.

114 On lopuksi korostettava, että Espanjan viranomaisten huhti- ja toukokuussa 1994 toimittamat tiedot, jotka komissio on välittänyt jäsenvaltioille 2.5. ja 14.6.1994 päivätyillä tiedonannoillaan, ovat tosiasiassa mahdollistaneet kansallisille viranomaisille jäädytetyn naudanlihan tuontia koskevien uusien väärennettyjen todistusten ja otteiden löytämisen. Komission 10.11.1994 päivätyssä

tiedonannossa, jonka otsikkona on "Brysselissä 27.10.1994 pidetyn ad hoc -kokouksen tulokset" ja jossa viitataan muun muassa 2.5. ja 14.6.1994 päivättyihin tiedonantoihin, huomautetaan siten ensinnäkin, että "jäsenvaltiot ovat — — vastaanottaneet [aikaisemmissa tiedonannoissa] jäljennöksen vääristä lisensseistä yhdessä Espanjan viranomaisten käyttämien oikeiden allekirjoitusten ja leimojen jäljennösten kanssa sekä luettelon kaikista vuosina 1993 ja 1994 myönnetyistä pätevistä lisensseistä". Seuraavaksi siinä todetaan, että "näiden tietojen avulla on Italiassa ja Saksassa äskettäin havaittu uusia epäilyttäviä lisenssejä". Toimitetut tiedot ovat siis tehneet mahdolliseksi petosten tekijöiden tunnistamisen lyhyessä ajassa. Samasta 10.11.1994 päivätystä tiedonannosta käy itse asiassa ilmi, että komissio on jo 2.6.1994 esittänyt Italian viranomaisille pyynnön suorittaa tarkastus Balestrero-yhtiössä.

115 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että Espanjan viranomaisten ja komission menettelyt ovat käsiteltävässä asiassa estäneet asetuksen N:o 3719/88 28 artiklan 4 kohdan ja asetuksen N:o 1468/81 14 a artiklan 1 kohdan tehokkaan vaikutuksen. Muiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat siten touko—kesäkuuhun 1994 asti olleet vailla tietoja, jotka olivat olennaisia naudanlihan tuontia vuoden 1993 GATT-kiintiön puitteissa koskevien väärennettyjen espanjalaisten todistusten ja otteiden — niiden joukossa riidanalaiset otteet — havaitsemiseksi ja petoksiin syyllistyneiden tunnistamiseksi. Jos komissio kuitenkin käsiteltävässä asiassa toisaalta olisi pyytänyt — saatuaan tiedon ensimmäisistä väärennöksistä elokuussa 1993 — Espanjan viranomaisia toimittamaan sille aidon leiman merkinnän, vuoden 1993 GATT-kiintiön puitteissa myönnettyjen todistusten ja otteiden allekirjoittamiseen valtuutetun virkamiehen allekirjoitusnäytteen ja luettelon kaikista kyseisen kiintiön puitteissa myönnetyistä pätevistä todistuksista ja jos se toisaalta olisi toimittanut nämä tiedot viipymättä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, on todennäköistä, että petosten tekijät olisi tunnistettu jo siihen hetkeen mennessä, kun kantaja oli ostanut riidanalaiset otteet lokakuussa 1993. Riidanalaisten otteiden väärentäminen olisi joka tapauksessa voitu havaita ennen kantajan tullivelan syntymistä joulukuussa 1993.

116 Näin ollen on katsottava, että käsiteltävän asian olosuhteet muodostavat asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun erityistilanteen. Maksuvelvollisen luottamusta sittemmin valvonnan johdosta väärennetyksi todetun

tuontitodistuksen pätevyyteen ei tosin tavallisesti suojata yhteisön oikeudessa, koska tämä sisältyy liikeriskiin (ks. edellä 62 kohdassa mainittu asia Eyckeler & Malt v. komissio, tuomion 188 kohta ja kyseisessä tuomiossa mainittu oikeuskäytäntö). Käsiteltävässä asiassa ei kuitenkaan ole kohtuullista määrätä tullivelkaa kantajan maksettavaksi varsinkaan, kun on osoittautunut, että asetuksen N:o 1430/79 13 artiklan 1 kohdan toinen soveltamisedellytys, eli vilpillisen menettelyn tai ilmeisen laiminlyönnin puuttuminen, on myös täyttynyt.

117 Tästä seuraa, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan riidanalaisessa päätöksessä, että "käsiteltävän asian olosuhteet eivät voi erikseen eivätkä yhdessä luoda asetuksen N:o 1430/79 13 artiklassa tarkoitettua erityistilannetta" (36 kohta).

118 Käsiteltävänä oleva kanneperuste on näin ollen perusteltu. Riidanalainen päätös on siis kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

119 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian ja kantaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, komissio on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Komission 25.7.2000 tekemä päätös, jossa todetaan, ettei tuontitullien peruuttaminen yksittäistapauksessa (REM 49/99) ole perusteltua, kumotaan.**

2) **Komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Jaeger Lenaerts Azizi

Julistettiin Luxemburgissa 27 päivänä helmikuuta 2003.

H. Jung K. Lenaerts

kirjaaja jaoston puheenjohtaja